

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Nivrenaskolan i
Sundsvalls kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Nivrenaskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framtidsytande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Nivrenaskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp att den samverkan som sker i lärarnas arbets- och ämneslag samt med elevhälsan fokuserar på gemensamma arbets- och förhållningssätt.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp att lärarna ger eleverna möjlighet att utvärdera undervisningen och att eleverna successivt ges ökat inflytande över dess planering.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge alla lärare förutsättningar att, under strukturerade former, kvalitetssäkra sina bedömningar.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **8 augusti 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till RES-umea@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:5723) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare och elevhälsa samt av inkommen dokumentation och i offentlig statistik.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer till viss del upp och analyserar kunskapsresultat, undervisningens genomförande, hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen samt lärarnas förutsättningar.

Uppföljningen omfattar ämnen, årskurser och resultat på nationella prov, vilka analyseras vid resultatkonferenser två gånger per år. Dessutom genomförs prognoser för elevernas kunskapsutveckling. Under dessa prognosmöten diskuteras vilka elever som riskerar att inte nå målen, vilka insatser som har genomförts, samt hur effektiva dessa insatser har varit. Efter betygssättning analyseras resultaten med fokus på vilka faktorer som påverkat och vad skolan kan göra för att förbättra kunskapsresultaten.

Rektorn skaffar sig en god bild av undervisningens kvalitet och hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen genom att rektorn och biträdande rektor har regelbundna avstämningar. Dessa möten omfattar uppföljning av resultat, planering och justering av insatser, hantering av elevärenden samt avstämningar efter biträdande rektorns genomförda lektionsbesök. Vid avstämningarna diskuteras också det som framkommit på lärarlagsmöten och elevhälsomöten, där förstelärarna bidrar med viktiga perspektiv och synpunkter. Information från elever, lärare, övrig personal och elevhälsan bidrar till rektorns helhetsbild av skolans nuläge.

Utifrån uppföljning och analys av skolenhetens samlade resultat fattar rektorn beslut om utvecklingsinsatser och fördelning av resurser.

Resursfördelningen följs upp via elevhälsan, där identifierade stödbehov analyseras och åtgärder organiseras om vid behov. Ett exempel på en åtgärd är resursförstärkning i matematik efter de senaste årens låga resultat i matematik vilket har lett till bättre måluppfyllelse i ämnet. Vidare görs flera insatser i syfte att möta elevers olika behov i undervisningen och i olika ämnen. Ett annat exempel på åtgärd är skolans arbete med att stärka elevernas läsförmåga. Skolenheten har även börjat arbeta med "röda tråden" som en del av ett utvecklingsarbete för att öka likvärdighet mellan lärarna kring exempelvis arbetssätt. Lärarna involveras i det systematiska kvalitetsarbetet via röda tråden arbetet. Vidare har skolläningen prioriterat förstelärarnas uppdrag under läsåret och gett dem tydliga roller i utvecklingsarbetet. Under vårterminen 2024 har förstelärarna vidareutvecklat gemensamma rutiner och planer som ger möjlighet till kompetensutveckling för lärarna.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Rektorn leder och styr i vissa avseenden ett aktivt jämställdhetsarbete på skolan. Exempelvis leder rektorn arbetet med skolenhetens likabehandlingsplan och nolltoleransarbete och i det ingår jämställdhetsarbete. Dock följer hen inte upp och analyserar resultaten utifrån ett könsperspektiv i syfte att finna orsaker och vidta åtgärder. Exempelvis har hen inte uppmärksammat att det finns skillnader i kunskapsresultat mellan pojkar och flickor i ett flertal ämnen. Däremot ställer hen frågor till personalen på medarbetarsamtal kring hur de arbetar med jämställdhetsfrågor. Rektorn markerar även tydligt i olika sammanhang mot könsstereotypa mönster och användandet av kränkande språk.

Jämställdhetsfrågor integreras i undervisningen av lärarna, men detta sker utan en strukturerad ledning från rektorn. Lärarna tar egna initiativ och arbetar på olika sätt med dessa frågor, till exempel i form av kampanjer om jämställdhet. Mentorerna och elevcoacher bidrar till att integrera jämställdhet i undervisningen och elevernas vardag genom att lyfta frågor som hur vi beter oss i relationer.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn leder till viss del det pedagogiska arbetet med fokus på skolans kunskaps- och värdegrund.

Rektorn har skapat förutsättningar för lärarna att samverka vid olika typer av möten, exempelvis arbetslags-, ämneslags-, arbetsplatsmöten. Under ämneslagsmötena inom de naturorienterande ämnena (NO) har lärarna gemensamt planerat vilka moment som ska fördelas över olika årskurser, vilket skapar en röd tråd i undervisningen. Samverkan mellan ämnen

förekommer, framför allt mellan de samhällsorienterande ämnena (SO) och svenska, där lärarna arbetar tillsammans med ett ämnesövergripande tema och det underlättar för eleverna att koppla ihop olika ämnesområden. Samverkan mellan lärare och elevhälsa sker genom att representanter från elevhälsan deltar på varje arbetslagsmöte och kommunicerar insatser samt följer upp elevärenden. Under arbetslagsträffarna, som hålls varje vecka, diskuteras elevernas behov av stöd. Ämneslagsträffarna äger rum varannan vecka och där säkerställs att det ämnesövergripande arbetet inte skapar schemakonflikter för lärare som undervisar i flera ämnen. På elevhälsoträffarna hanteras frågor som rör elevnärvaro, likabehandlingsärenden inklusive kränkingsfall samt in- och utflyttning av elever. Vidare har socialtjänsten regelbundna möten med elevhälsan. Även skolpsykolog deltar i möten med elevhälsan en gång i månaden kring individärenden. Rektorn träffar elevhälsan tillsammans med de specialpedagoger som är knutna till respektive arbetslag en gång i månaden. Inom skolområdet sker samverkan med avlämnande skola. Lärarna görs dock i nuläget mindre delaktiga än för några år sedan i det systematiska kvalitetsarbetet och det framgår att lärarna saknar återkoppling kring det arbetet.

Rektorn försäkrar sig till viss del om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen via avstämningar med den biträdande rektorn och via dialog med förstelärarna som regelbundet följer upp att arbetet ger avtryck. Dock är kommunikationen bristfällig mellan arbetslagen och ledningen, vilket bland annat visar sig i behandlingen av elevärenden. Vidare framgår det att hanteringen av elever med utmanande beteenden och synen på eleverna kan variera, dels mellan lärarna, dels mellan lärare, rektorn och elevhälsan.

Rektorn ser till att nya och obehöriga lärare går en planerad introduktion där de får ta del av hur organisationen fungerar och får tillgång till olika dokument. Varje nyanställd tilldelas en mentor som fungerar som stöd i deras arbete.

Rektorn tydliggör skolenhetens gemensamma arbets- och förhållningssätt i exempelvis frågor som rör kvarsittning. Det framkommer dock att dessa gemensamma överenskommelser inte alltid tillämpas av lärarna. Det visar sig också finnas skillnader i både förhållningssätt och arbetssätt inom och mellan arbetslagen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp att den samverkan som sker i lärarnas arbets- och ämneslag samt med elevhälsan fokuserar på gemensamma arbets- och förhållningssätt.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn har organiserat för och avsatt tider för samverkan mellan lärare och mellan lärare och elevhälsa. Trots detta visar det sig vara en utmaning att skapa samsyn mellan alla parter och att etablera en tydlig struktur för samverkan. När kommunikationen mellan skolledningen, lärarna och elevhälsan inte fungerar optimalt riskerar detta att påverka eleverna negativt. Det kan leda till att skolans gemensamma arbets- och förhållningssätt inte blir tillräckligt tydliga eller konsekvent tillämpade.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att följa upp och säkerställa att lärarsamarbete gynnas eftersom det är en viktig förutsättning för lärares professionella utveckling och lärande. Det handlar dels om efterlevnaden av olika överenskommelser, dels om samverkan mellan olika ämnen och ett utbyte mellan olika arbetslag när det gäller elevsyn, elevers lärandeprocess och undervisning.

Rektorn behöver ha en helhetssyn kring skolans utvecklingsarbete, så att alla kompetenser som behövs finns med i arbetet. Det handlar om att rektorn säkerställer att fokus i dessa möten är att lärarna kontinuerligt avsätter utvecklingstid och har gemensamma diskussioner kring eleverna utveckling. För att det ska kunna ske är det viktigt att rektorn ger lärarna goda förutsättningar för att kunna samverka med varandra. Likaså bör rektorn leda arbetet med att skapa en organisation med tydliga och kända arbets- och förhållningssätt, där mandat, roller och ansvar är tydliggjorda och kända. Det behöver också finnas en tydlig agenda med innehåll som fokuserar på att förbättra undervisningspraktikerna för skolans alla lärare men också möjligheter för lärare och elevhälsa att samverka för att bäst utforma undervisningen så att den kommer alla elever tillgodo. Skolinspektionen rekommenderar rektorn att utveckla innehållet för samverkan så att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas av all personal i skolan och att samsyn mellan arbetslagen uppnås.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med elever, rektor, lärare och elevhälsa samt av inkommen dokumentation, lektionsobservationer och i offentlig statistik.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är överlag varierad och lärarna arbetar aktivt med att stödja eleverna. Under lektionerna varvas lärarledd genomgång vid tavlan med frågeställningar från läraren och resonemang med eleverna. Eleverna får arbeta självständigt i läroboken eller med arbetsblad och resonerar kring olika begrepp. Exempelvis innehåller fysik- och kemilektionerna en blandning mellan teoretiska och praktiska inslag med föreläsningar följt av laborationer.

Lärarna stödjer aktivt eleverna i deras arbete. Lärarna stimulerar, handleder och stödjer elevernas läroprocesser och hjälper eleverna att komma igång, samt stödjer och hjälper eleverna under det fortsatta arbetets gång, så att eleverna bibehåller ett engagemang i uppgiften. Detta stöd bidrar till att eleverna får hjälp och stöd att utvecklas i sitt lärande.

Lärarna strukturerar undervisningen med en tydlig start på lektioner. Både muntligt och skriftligt presenterar lärarna vad eleverna förväntas lära sig och utveckla. Lärarna arbetar aktivt med tydliga rutiner och regler för att skapa strukturerade lektioner. Lektionernas upplägg består av moment och aktiviteter som är kopplade till varandra i ett logiskt och sammanhängande flöde. De har mestadels intresseväckande inledningar, sammanhang i genomgångarna och sammanfattande avslutningar, vilket anpassas efter elevernas ålder, mognad, ämnesinnehåll och tidsram. Vissa lärare avslutar oftast lektionerna med någon slags summering som exempelvis en kortare repeterande genomgång eller att eleverna får återkoppling på sitt arbete. Andra lärare avslutar med att kort nämna innehållet för nästa lektion,

medan flera lärare bara konstaterar att lektionen är slut och att det är dags att gå. Alla lärare tydliggör dock inte syftet med undervisningen. Under genomgångar kopplar lärarna sällan sina förklaringar till undervisningens mål och syfte.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Lärarna arbetar aktivt för att stärka elevernas självförtroende och motivation samt anpassar undervisningens innehåll och arbetssätt på ett väl genomtänkt sätt för att stimulera och utmana alla elever.

Skolenheten har inlett ett arbete tillsammans med andra skolor i skolområdet för att arbeta med motivationsstärkande arbetssätt i syfte att öka elevernas motivation genom att göra dem mer delaktiga i sin egen lärprocess. Arbetssättet innefattar att lärarna ska se till att eleverna förstår syftet med de aktiviteter de ska göra, vilka kunskaper de ska utveckla och hur de ska få visa sina kunskaper. Lärarna arbetar motivationshöjande genom att uppmuntra eleverna att anstränga sig för att klara en uppgift eller nå ett mål. Undervisningen kopplas ofta till elevnära och vardagliga sammanhang. Till exempel förklarar lärarna att det är viktigt att kunna olika länder för, till exempel när eleverna ser på TV ska de veta var de länder och städer de pratar om ligger. Lärarna försöker även kontinuerligt medvetandegöra eleverna om vikten av studier genom att till exempel arbeta med gymnasievalet för att eleverna ska uppleva en konkret koppling mellan sina studieresultat och framtida möjligheter. Lärarna betonar också vikten av att eleverna ska kunna ta ställning, diskutera och delta i samhällsdebatten. Vidare engagerar lärarna eleverna genom att använda olika belöningar, exempelvis när de har arbetat bra så ger lärarna dem möjligheten att få välja nästkommande uppgift.

Lärarna anpassar undervisningen väl utifrån elevernas kunskapsutveckling, olika behov och förutsättningar. Anpassningarna kan handla om att förändra planeringen, erbjuda mer stöd under lektionerna, eller använda alternativa bedömningsmetoder för att säkerställa att alla elever får möjlighet att visa sina kunskaper. För att möta elevernas varierande behov sker anpassningar i form av varierat material och uppgifter, både för elever som behöver enklare uppgifter och för elever som utvecklas av mer fördjupande frågeställningar. Exempelvis använder vissa lärare ett digitalt system för att ge eleverna vägledning, anpassningar och utmaningar utifrån elevernas olika behov och förutsättningar.

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Lärarna ger till viss del eleverna möjligheter att reflektera och utveckla strategier för sitt eget lärande.

Även om eleverna i vissa fall får arbeta med självbedömning och reflektera över vad de kan och behöver utveckla, är dessa insatser inte djupgående. Till exempel får eleverna fylla i enkäter med frågor som "Vad tycker ni har gått bra och mindre bra?" eller "Vad anser du kan förbättras?" men eleverna får ingen återkoppling.

Elevernas möjligheter att påverka arbetsformer och arbetsinnehåll är i praktiken mycket begränsade. Undervisningen följer oftast en förutbestämd planering som lärarna ensidigt har utformat. De få tillfällen då eleverna faktiskt får påverka är begränsade till val, som att rösta på ett av tre redan givna alternativ eller välja mellan skriftliga och muntliga prov. Även när eleverna erbjuds viss valfrihet, exempelvis i kemiundervisning med öppna laborationer, är dessa initiativ sällsynta och inte integrerade i det ordinarie arbetet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp att lärarna ger eleverna möjlighet att utvärdera undervisningen och att eleverna successivt ges ökat inflytande över dess planering.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarna involverar eleverna i planering och utvärdering av undervisningen i begränsad omfattning. Elevernas delaktighet i planering och utvärdering av undervisningens innehåll, arbetsformer och arbetssätt varierar. Genom att bjuda in eleverna till att vara delaktiga i beslut om innehåll och arbetsformer kan deras engagemang och motivation stärkas.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna utvecklar metoder för att planera och utvärdera undervisningen så att eleverna får en möjlighet att vara mer delaktiga och ha inflytande över sin undervisning. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Rektorn har därför en viktig roll i att säkerställa att elevernas åsikter tas till vara både kring innehåll och arbetsformer i undervisningen. Lärarna behöver aktivt skapa möjligheter för eleverna att delta i planeringen av undervisningen. Ett ytterligare sätt att stärka detta inflytande kan vara att göra utvärderingar av undervisningen tillsammans med eleverna till en naturlig och regelbunden del av lektionsstrukturen. Till exempel kan lektioner avslutas med en kort reflektion där eleverna får möjlighet att ge återkoppling på vad som fungerade väl och vad som kan förbättras. När

elever får känna att de har inflytande över sin utbildning kan det bidra till ett ökat ansvarstagande för deras egen kunskapsutveckling och ett ökat självförtroende.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6–7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med elever, rektor, lärare och elevhälsa samt av inkommen dokumentation och i offentlig statistik.

Arbetet för trygghet

Vid skolenheten bedriver personalen ett medvetet och gemensamt arbete under ledning av rektor för att skapa och upprätthålla en trygg miljö för eleverna.

Personalen arbetar målmedvetet för att främja elevernas trygghet genom att regelbundet samla in information via trygghetsenkäter, som sedan analyseras och följs upp. Utifrån uppföljningarna och analyserna genomförs förebyggande arbete och åtgärdande insatser för att öka tryggheten på skolan. Elevhälsan diskuterar tryggheten regelbundet. Personalen genomför även kartläggningar kring otrygga platser och eleverna involveras i det arbetet. Skolenheten arbetar med att identifiera problem tidigt genom att ha samtal med elever och genomföra riktade insatser i utsatta klasser. Skolenheten har också infört mobilförbud under skoltid vilket har haft en positiv inverkan på tryggheten.

En central del av skolans arbete för en trygg miljö är anställningen av elevcoacher, vars uppdrag är att motivera elever att delta i undervisningen och att skapa en lugn och trivsamt skolmiljö. Deras närvaro har lett till minskade konflikter i korridorerna, färre trygghetsärenden och ökad närvaro på lektionerna. Elevcoacherna har en viktig roll i skolan eftersom de arbetar långsiktigt, förebyggande och främjande genom att finnas nära eleverna och skapa goda relationer. Elevcoacherna är ett stöd både för elever och lärare, och de bidrar till att otrygga situationer inte uppstår.

Elevcoacherna har också minskat förekomsten av negativa gängbildningar och fungerar som ett viktigt samtalsstöd för elever i behov av det. Genom att agera som en brygga mellan elever och skolpersonal stärker de tryggheten på skolan. Dessutom genomför personalen aktiviteter under raster och äter lunch med eleverna för att skapa en närvarande och stödjande vuxennärvaro. Genom olika trygghetsskapande aktiviteter som "Kramar och ramar: Det här förväntar vi oss av er" och Skol-IF:s aktiviteter arbetar skolan aktivt för att öka tryggheten.

Skolenheten arbetar med ett prioriterat utvecklingsområde tillsammans med skolor i skolområdet som handlar om att arbeta med närvarofrämjande arbetssätt för ökad skolnärvaro. I de särskilda undervisningsgrupperna finns elever som har hög frånvaro på grund av upplevd otrygghet. Den anpassade undervisningsmiljön har lett till att dessa elever känner sig mer trygga och bekväma i skolmiljön. Eleverna som tidigare har haft hög frånvaro har nu börjat återvända till skolan.

Arbetet för studiero och lugn miljö

Vid skolenheten pågår ett samlat arbete för att skapa studiero där elever är delaktiga och tar ansvar och där lärarna använder ändamålsenliga strategier.

Det finns gemensamma metoder och arbetssätt som främjar en lugn lärmiljö och som tillämpas av de flesta av lärarna. Exempelvis har eleverna fasta sittplatser och i de flesta fall samlas mobiltelefoner in under skoltid. Lärarna har tydliga rutiner för att strukturera lektioner och upprätthålla ordning. Vidare ger lärarna tydliga instruktioner, repeterar och förtydligar viktiga begrepp samt använder tidsverktyg för att skapa tydlighet. Eleverna ges även möjlighet att delta i lugnande och avslappnande aktiviteter, exempelvis genom att lyssna på musik eller färglägga cirkelformade bilder (Mandala).

Lärarna diskuterar regelbundet studiero på arbetslagsmöten, exempelvis om hur de ska arbeta med en särskild klass eller med specifika elever med olika stora utmaningar. Flertalet lärare arbetar medvetet med att skapa goda relationer till eleverna för att på så vis kunna uppmärksamma dem om när studieron störs. Dock varierar det relationella arbetet mellan olika lärare. Elevhälsan bidrar genom att stötta och ha enskilda samtal med elever vid behov samt för dialog med personal och föräldrar om behov finns. Elevcoacherna bidrar även i arbetet med att skapa studiero och skapar långsiktigt goda relationer för att främja en god studiero. Skolenheten har inrättat två särskilda undervisningsgrupper för elever med särskilda behov. Den anpassade undervisningsmiljön har lett till en ökad studiero, både för de berörda eleverna och för eleverna i de ordinarie

klasserna. Eleverna i dessa grupper var tidigare närmare sina ordinarie klasser men för flera av de berörda eleverna blev det oroligt. När eleverna tillhör den särskilda undervisningsgruppen, separerad från klasserna de tillhör, har studieron ökat för alla elever. Eleverna involveras i arbetet med att skapa studiero genom att ha återkommande punkter om studiero på klassråden, svara på enkätundersökningar samt delta i hälsosamtal och samtal med sina mentorer.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare och elevhälsa samt av inkommen dokumentation och i offentlig statistik.

Rektorns analys av bedömning och betyg

Rektorn följer till viss del upp och analyserar lärarnas bedömningar och betygssättning i syfte att identifiera eventuella avvikelser.

Rektorn har analyserat elevernas kunskapsresultat och identifierat avvikelser i flera ämnen, till exempel i svenska, engelska, matematik, teknik, NO och SO samt idrott och hälsa. Rektorn har även identifierat avvikelser i betygssättning mellan lärare som undervisar i samma ämnen där vissa lärare konsekvent sätter högre eller lägre betyg eller att det sätts många F i vissa ämnen. Rektorn ger olika förklaringar till de avvikelser som identifierats, exempelvis att lärarna använder olika måttstockar i sina bedömningar, att det finns olika bedömningskulturer på skolan. Enligt rektorn finns det enstaka lärare som främst gör summativa bedömningar av elevernas kunskaper och som i begränsad utsträckning gör en allsidig bedömning av elevernas samlade kunskaper. I de fall rektorn identifierar avvikelser för hen samtal med berörda lärare om orsakerna till dessa.

Rektorn har även identifierat avvikelser mellan resultat på nationella prov och betyg. Exempelvis har avvikelser uppvisats mellan nationella provbetyg och ämnesbetyg i ämnet religion och fysik, där avvikelser förekommer både totalt sett och specifikt för flickor. Förklaringar som rektorn har fått av lärarna är att vissa elever presterar sämre på de nationella proven på grund av nervositet, samt att skillnader i provbetyg och ämnesbetyg i NO- och SO-ämnena kan ha uppstått när eleverna får provuppgifter inom områden som de kanske ännu inte har blivit undervisade i. Utöver att rektorn för diskussion med lärarna vidtar hen ytterligare ändamålsenliga åtgärder genom att låta förstelärarna utveckla lärarnas bedömningskultur, strategier och arbetssätt för att framgent kunna bedöma och betygsätta likvärdigt.

Kvalitetssäkring av bedömningar och betyg

Rektorn ger vissa, men inte tillräckliga, förutsättningar för att alla lärarna regelbundet ska kunna samverka med andra lärare när de gör sina bedömningar. Vidare säkerställer rektorn att lärarna använder olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar i syfte att uppnå ökad likvärdighet i sina bedömningar. Dock organiserar rektorn endast till viss del verksamheten så att alla lärarna ska kunna diskutera frågor som rör bedömning och betygssättning på ett systematiskt sätt.

Skolledningen har prioriterat förstelärarnas uppdrag att vidareutveckla gemensamma rutiner och planer för att börja bygga en annan kultur kring betyg och bedömning. Det finns också avsatt tid att samverka i ett skolområdesgemensamt utvecklingsarbete "röda tråden", där bedömning och betygssättning är ett tema, för att öka likvärdigheten i bedömningen. För att minska skillnader i kunskaper mellan elever som kommer från olika grundskolor har skolenheten även inlett ett samarbete med avlämnande skolor för att arbeta med att öka likvärdigheten gällande bedömning.

Det finns förutsättningar för lärarna att samverka om bedömningar vid nationella prov, där lärarna bland annat kalibrerar sina bedömningar. Dock sker sambedömning främst mellan lärare som undervisar i årskurs 9 och mellan de lärare som deltar i bedömningsarbetet av nationella proven i matematik. Lärarna i SO och i engelska genomför sambedömning med en fristående skola. Utöver sambedömning av nationella proven samråder lärarna inom samma ämne vid ämneslagsträffar och diskuterar bedömningsmetoder för att bidra till samsyn och för att jämma ut eventuella skillnader i hur bedömningar görs. Tidigare har skolenheten haft strukturerade sambedömningar i praktisk-estetiska ämnen, men detta arbete sker inte längre.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge alla lärare förutsättningar att, under strukturerade former, kvalitetssäkra sina bedömningar.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att vissa lärare saknar tillräckliga förutsättningar att samverka kring bedömningsfrågor och kvalitetssäkring av sin betygssättning. Om det saknas strukturerad samverkan mellan lärare finns det en risk att lärare utvecklar egna "måttstockar" för sina bedömningar.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att stärka lärarnas samverkan kring bedömningar. Rektorn har en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med rättvisande och likvärdiga bedömningar och betygssättning. Det innebär att rektorn behöver se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Skolinspektionen ser positivt på att förstelärarna har i uppdrag att utveckla det kollegiala arbetet kring bedömning och betygssättning som redan finns på skolan. Detta kan ske genom att ge ännu tydligare riktlinjer för hur arbetet ska organiseras och vilka metoder som kan användas för att kvalitetssäkra bedömningarna och betygssättningen även i de ämnen där det inte finns nationella prov.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Agnetha Burström.

I handläggningen av ärendet har utredarna Pia Almarlind (föredragande), Eva Ahlman och Robert Sondell medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Tio lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan, dels den offentliga statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad,

varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 19–20 november 2024. Besöket genomfördes av Pia Almarlind och Eva Ahlman. Digitala intervjuer genomfördes med elevhälsan den 21 november 2024 och med rektorn den 25 november 2024.

Nivrenaskolan är en grundskola för årskurserna 6–9 som omfattar 350 elever, fördelade på 16 klasser. Skolans ledning är organiserad med en rektor och en biträdande rektor.